

แผนการจัดการเรียนรู้ 9

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทย

เรื่อง หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทย

รหัสวิชา ศ22106

ชื่อรายวิชา ศิลปะ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566

เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ม.2/1 เปรียบเทียบการใช้องค์ประกอบดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่างกัน

ม.2/5 บรรยายอารมณ์ของเพลงและความรู้สึกที่มีต่อบทเพลงที่ฟัง

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ดนตรีไทยเป็นศิลปะที่มีความละเอียดอ่อนนุ่มนวลให้อารมณ์ทุกรูปแบบได้อย่างชัดเจน เช่น อารมณ์เศร้า โกรธ ดีใจ ฯลฯ ดนตรีไทยมีวิธีการบรรเลงและวิธีการดำเนินทำนองเพลงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะเครื่องดนตรีแต่ละชนิด ดังนั้นการที่เราจะฟังเพลงไทยให้เข้าใจถึงอารมณ์ของเพลง เราจึงควรที่จะรู้หลักการฟังที่ถูกต้องเพื่อที่จะได้สามารถเข้าถึงและวิเคราะห์อารมณ์ของบทเพลงได้อย่างถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

- อธิบายหลักการฟังเพลงไทยได้
- บรรยายอารมณ์ความรู้สึกของเพลงและวิเคราะห์บทเพลงไทยได้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1.ความสามารถในการคิด	1. มุ่งมั่นในการทำงาน

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1-2

ขั้นนำ

1. ครูเปิดหนังสือหนึ่งเรื่องให้นักเรียนชม (เรื่องที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทย) จากนั้นครูชวนนักเรียนพูดคุยและคอยถามคำถามนักเรียนตลอดเวลาในขณะที่นักเรียนชมอยู่จนจบเรื่อง (ครูพยายามชวนคุยไปนอกเรื่องจนทำให้นักเรียนเสียสมาธิ)

2. ครูตั้งคำถามนักเรียนว่า เมื่อสักครูตอนที่นักเรียนชมสิ่งที่ครูเปิดให้ นักเรียนเข้าใจในการแสดงหรือไม่ และถามเพิ่มว่าถ้าเราชมการแสดงอยู่แบบเมื่อสักครู แล้วครูคอยชวนคุยตลอดเวลา นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร

ขั้นสอน

1. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทยว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 7 ประการ ได้แก่

- ต้องมีความพร้อมที่จะฟัง มีสมาธิ และฟังด้วยความตั้งใจ
- ฟังเสียงของเครื่องดนตรีแต่ละชิ้น โดยการแยกแยะเรื่องเสียงของเครื่องดนตรีแต่ละประเภท
- ต้องศึกษาพื้นฐานของเพลงเสียก่อน หรือมีพื้นฐานเกี่ยวกับดนตรีไทยพอสมควร
- ฟังวิธีการดำเนินทำนองของเครื่องดนตรีแต่ละประเภทว่าดำเนินไปอย่างไร
- พยายามฟังถึงอารมณ์เพลง ๆ นั้น ว่าให้อารมณ์อย่างไร
- ฟังซ้ำบ่อย ๆ ให้เกิดความเข้าใจในบทเพลง
- ฟังเพลงจำพวกเพลงสองชั้นหรือชั้นเดียวก่อน

2. นักเรียนช่วยกันสืบค้นว่าประโยชน์ที่ได้รับจากการฟังดนตรีนั้นมีอะไรบ้าง เมื่อนักเรียนได้คำตอบแล้วให้ออกมาเขียนบนกระดานเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในชั้นเรียน เช่น

- ได้รับความเพลิดเพลิน เป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด
- ช่วยให้จิตใจร่าเริงและมีสุขภาพจิตที่ดีตามมา
- เป็นการช่วยรักษาศิลปวัฒนธรรมของชาติวิธีหนึ่ง

3. ครูขออาสาสมัครตัวแทนออกมาหน้าห้องหนึ่งคน แล้วอธิบายเรื่องการปฏิบัติตนในการชมการแสดง แล้วครูเชื่อมโยงเข้ากับเรื่อง การปฏิบัติตนในขณะที่ฟังเพลง ได้แก่

- ควรไปถึงก่อนเวลาแสดงเริ่ม
- ตั้งใจฟัง ไม่พูดคุยหรือทำเสียงใด ๆ อันเป็นการรบกวนสมาธิของผู้ฟังท่านอื่น และไม่ซื้อสิ่งของใด ๆ เข้าไปรับประทานขณะฟัง
- ไม่ลุกเดินออกขณะมีการบรรเลงและแสดง
- ปรบมือให้ผู้แสดงเป็นช่วง ๆ ไม่ควรปรบตามใจ

ขั้นสรุป

1. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและอภิปรายสรุปเรื่อง หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทย โดยครูคอยให้ความรู้เสริมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจ

2. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทย ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนดนตรีในระดับสูงต่อไป และใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนเรื่อง ทฤษฎีดนตรีขั้นสูง

สื่อ

1. PowerPoint เรื่อง หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทย
2. ใบกิจกรรมที่ 6 เรื่อง หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทย

แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี 2
2. เว็บไซต์ ที่เกี่ยวกับหลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทย

การวัดและประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
สาระสำคัญ - เรื่อง หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทย	- ใบงานเรื่องเรื่อง หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทย	- ใบงานเรื่องเรื่อง หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทย	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
ตัวชี้วัด ม.2/1 เปรียบเทียบการใช้องค์ประกอบดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่างกัน ม.2/5 บรรยายอารมณ์ของเพลงและความรู้สึกที่มีต่อบทเพลงที่ฟัง	- ใบงานเรื่องเรื่อง หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทย	- ใบงานเรื่องเรื่อง หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทย	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
คุณลักษณะ - มุ่งมั่นในการทำงาน	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สมรรถนะ - ความสามารถในการคิด	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- แบบประเมินสมรรถนะรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

แบบประเมินด้านความรู้ ความเข้าใจ

คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. เรื่อง หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทย			
รวม			

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
เรื่อง หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทย	เรื่อง หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทยได้อย่างถูกต้องครบถ้วน	เรื่อง หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทย ถูกต้อง	เรื่อง หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทย ได้เพียงบางส่วน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบประเมินใบงาน

คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. ความถูกต้องของเนื้อหา			
2. ตอบคำถามครบทุกประเด็น			
3. ความกระชับของคำตอบ			
รวม			

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. ความถูกต้องของเนื้อหา	เนื้อหาที่เลือกมาตอบตรงกับคำถามและชัดเจน	เนื้อหาที่เลือกมาตอบตรงกับคำถาม	เนื้อหาที่เลือกมาตอบไม่ตรงกับคำถาม
2. ตอบคำถามครบทุกประเด็น	ตอบคำถามครบทุกประเด็น	ตอบคำถามตรงเพียงบางส่วน	ตอบไม่ตรงกับคำถาม

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทย

คำชี้แจง ผู้สอนประเมินพฤติกรรมของนักเรียน แล้วเขียนตัวเลข 3,2,1 และ 0 ลงในช่องว่างที่ตรงกับค่าระดับคะแนน

เกณฑ์การประเมิน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง ปานกลาง

0 หมายถึง ควรปรับปรุง

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	คุณลักษณะที่ 6
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

หมายเหตุ

1. รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ
9. กล้าแสดงออกในทางที่เหมาะสม

คุณลักษณะที่ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน

ตัวชี้วัดที่ 6.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน

พฤติกรรมบ่งชี้	3	2	1	0
ตามข้อ 6.1	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้นภายในเวลาที่กำหนด	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

แบบสังเกตสมรรถนะของผู้เรียนรายบุคคล
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทย
เกณฑ์การประเมิน

3 หมายถึง ดีมาก 2 หมายถึง ดี 1 หมายถึง ปานกลาง 0 หมายถึง ควรปรับปรุง

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	สมรรถนะที่ 2
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

หมายเหตุ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด

ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์)

พฤติกรรมบ่งชี้	3	2	1	0
1. จำแนกข้อมูล จัดหมวดหมู่จัดลำดับ ความสำคัญของข้อมูลและเปรียบเทียบข้อมูล ในบริบทที่เป็นสิ่งใกล้ตัว	หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทยได้ อย่างถูกต้องครบถ้วน	หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทย ถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วน	หลักการฟังและวิเคราะห์เพลงไทย บางส่วนแต่ไม่ครบถ้วน	คัดลอก ข้อมูล ข่าวสาร ผู้อื่นโดย ไม่มีการสืบค้น

บันทึกหลังการสอน

ผลการสอน

.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ลงชื่อ ผู้สอน